

Poz. 11

**UCHWAŁA NR 11/2019
RADY NAUKOWEJ OŚRODKA BADAŃ NAD MIGRACJAMI
UNIwersytetu Warszawskiego**

z dnia 6 września 2019 r.

**w sprawie zmian w programie kształcenia Studiów Podyplomowych
Współczesne Migracje Międzynarodowe**

Na podstawie § 40 pkt. 7 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (tekst jednolity: Monitor UW z 2015 r. poz. 150 z późn. zm.) Rada Naukowa Ośrodka Badań nad Migracjami postanawia, co następuje:

§ 1

Wyraża się zgodę na dokonanie zmian w programie kształcenia Studiów Podyplomowych „Współczesne Migracje Międzynarodowe”, który otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Naukowej: *M. Okólski*

Załącznik do Uchwały nr 11/2019 Rady Naukowej Ośrodka Badań nad Migracjami z dnia 6 września 2019 r. w sprawie zmian w programie kształcenia Studiów Podyplomowych Współczesne Migracje Międzynarodowe

Program studiów

L.p.	Nazwa przedmiotu	Wykłady	Ćwiczenia	Liczba godzin dydaktycznych ogółem	Sposób zaliczenia	Punkty ECTS	Opis merytoryczny przedmiotu
	BLOK: WPROWADZENIE DO WIEDZY O PROCESACH MIGRACYJNYCH						
1.	Migracje międzynarodowe – podstawowe pojęcia	4	-	4	egzamin pisemny	1	Wprowadzenie głównych pojęć i teorii migracyjnych; Migracje jako proces społeczny; Aktorzy procesu migracji: państwo przyjmujące, wysyłające oraz migranci; Główne źródła i przyczyny migracji; Typy migracji i osób migrujących; Współczesne formy i etapy migracji; Ludnościowe, ekonomiczne, polityczne, społeczne mechanizmy migracji, źródła danych statystycznych o migracjach
2	Historyczne źródła migracji współczesnych	4	-	4	egzamin pisemny	1	Główne czynniki kształtujące migracje w różnych okresach; Przebieg migracji na przestrzeni wieków; Mechanizm eksplozji demograficznej; Historia migracji w Europie powojennej do czasów współczesnych
3.	Uwarunkowania i skutki współczesnych migracji	2	6	8	egzamin pisemny	3	Skutki dla państw wysyłających i przyjmujących (w tym <i>brain drain, brain gain, remittances</i>); Demograficzne, ekonomiczne, polityczne i kulturowe uwarunkowania oraz konsekwencje współczesnych migracji na różnych poziomach (jednostki, rodziny, społeczności lokalnej i państwa)

4.	Polityka i prawo międzynarodowe dotyczące migracji	2	2	4	egzamin pisemny	3	Państwo a migracje; Migracje a bezpieczeństwo; Organizacje międzynarodowe a migracje; Konwencje i inne regulacje prawa międzynarodowego dotyczącego pracowników migrujących; Różne kategorie migrantów w prawie; Prawa człowieka a migracje; Nielegalne migracje w kontekście polityki bezpieczeństwa i ochrony praw człowieka
5.	Imigranci w państwie przyjmującym	2	4	6	egzamin pisemny	3	Relacje imigrantów z państwem przyjmującym – modele i postawy społeczeństwa; Pojęcie i charakter państwa imigracyjnego; kwestie integracji, adaptacji, wielokulturowości; Konflikty kulturowe, etniczne i religijne; Wymiary inkluzji i wykluczenia: społeczny, ekonomiczny, polityczny, kulturowy; Spójność społeczna a uprzedzenia, dyskryminacja, marginalizacja, przestępstwa z nienawiści; Uwarunkowania tolerancji
	BLOK: WSPÓŁCZESNE PROCESY MIGRACYJNE W EUROPIE						
6.	EU jako system migracyjny	2	4	6	egzamin pisemny	3	Tworzenie się systemu migracyjnego w UE; Migracje zewnętrzne i wewnętrzne w UE; System migracyjny UE na tle migracji globalnych; Podstawy prawno-polityczne: polityka UE wobec obywateli UE i państw trzecich, polityka wizowa; wspólnotowe prawo przemieszczeń się osób; uprawnienia obywateli UE i państw trzecich; Obszar Schengen: granice zewnętrzne i wewnętrzne UE; Europejski rynek pracy i wpływ na migracje; Readmisja i polityka powrotowa
7.	UE jako system azylowy	2	4	6	egzamin pisemny	3	Procedury uchodźcze i prawo azylowe w UE, relacja między prawem unijnym i krajowym, omówienie wybranych przypadków
8.	Kryzys migracyjny i uchodźczy w UE	2	2	4	egzamin pisemny	2	Źródła, przebieg i skutki „kryzysu migracyjnego i uchodźczego”, Możliwości rozwiązania i rola państw w UE; Rola granic UE w zarządzaniu przepływami migracyjnymi z państw trzecich
9.	Zarządzanie różnorodnością kulturową –	2	2	4	egzamin pisemny	2	Modele integracji imigrantów; Rozwiązania prawno-polityczne w zakresie integracji imigrantów w państwach europejskich – doświadczenia wybranych krajów; Kryzys polityki wielokulturowości?; Omówienie przykładów

	doświadczenia europejskie						dobrych praktyk integracyjnych w wybranych krajach i UE
10.	Muzułmanie w Europie	2	4	6	egzamin pisemny	2	Społeczności napływowe muzułmańskie w Europie i w Polsce, kraje pochodzenia, specyfika funkcjonowania, wyzwania integracyjne
	BLOK: PRAWO I POLITYKA IMIGRACYJNA POLSKI						
11.	Polityka migracyjna Polski	2	2	4	egzamin pisemny	2	Polityka UE i polityka krajowa; Proces harmonizacji polityki migracyjnej: główne założenia, obszary i instytucje; Polska polityka migracyjna jako system prawny i instytucjonalny; rozwój polityki migracyjnej Polski w czasie; Doktryna migracyjna, omówienie najważniejszych filarów i wyzwań dla polskiej polityki migracyjnej obecnie
12.	Procedury dotyczące wjazdu i pobytu w Polsce	4	2	6	egzamin pisemny	2	Rozwiązania prawne i instytucjonalne obowiązujące w Polsce w zakresie możliwości wjazdu i pobytu; Procedury wjazdu i pobytu w praktyce („krok po kroku”); Wjazd i pobyt nielegalny; Przeciwdziałanie oraz abolicje; Readymisja na tle rozwiązań w innych państwach i UE; Zjawisko handlu i przemytu ludzi – perspektywa prawna i praktyka.
13.	Procedury dotyczące zatrudnienia cudzoziemców w Polsce	2	6	8	egzamin pisemny	3	Dostęp do rynku pracy i działalności gospodarczej; System zezwoleń na pracę oraz oświadczeń pracodawców i jego ocena; Zjawisko nierejestrowanego zatrudnienia cudzoziemców i działania zapobiegawcze
14.	Polityka i działania integracyjne wobec cudzoziemców w Polsce	2	2	4	egzamin pisemny	2	Działania integracyjne w prawie i w praktyce, w tym: obywatelstwo i polityka naturalizacyjna; mierniki integracji; modele polityk integracyjnych, doświadczenia Polski na tle innych krajów i UE
15.	Procedury	2	4	6	egzamin	2	Napływ uchodźców do Polski; Procedury uchodźcze – zasady, prawo i praktyka; Wpływ prawodawstwa UE i

	uchodźcze i polityka azylowa w Polsce				pisemny		praw człowieka; Status ochrony uzupełniającej oraz zgoda na pobyt tolerowany
	BLOK: SPOŁECZNOŚCI IMIGRANCKIE W POLSCE						
16.	Procesy napływowe do Polski	2	4	6	egzamin pisemny	2	Polska na mapie migracji globalnych i europejskich; skutki procesów emigracyjnych i imigracyjnych dla Polski Imigracja do Polski w okresie powojennym; Kraje źródłowe i typy migracji: zarobkowa, uchodźcza, inne; dane statystyczne; Uprzywilejowane grupy napływowe: studenci, wysoko wykwalifikowani; Funkcjonowanie imigrantów w polskim społeczeństwie i na polskim rynku pracy
17.	Funkcjonowanie społeczności imigranckich w Polsce	2	4	6	egzamin pisemny	2	Specyfika społeczności imigranckich w Polsce: przyczyny przyjazdu do Polski, koncentracja terytorialna; Społeczne, kulturowe i ekonomiczne wzorce funkcjonowania; Relacje ze społeczeństwem polskim; Przypadek imigrantów w Warszawie
18.	Migracje i społeczności imigranckie z krajów Partnerstwa Wschodniego	-	8	8	egzamin pisemny	3	Specyfika migracji z obszarów Partnerstwa Wschodniego, w tym w szczególności Ukrainy, Białorusi i Rosji; funkcjonowanie tych społeczności w Polsce
19.	Migracje i społeczności imigranckie z krajów Kaukazu	-	6	6	egzamin pisemny	2	Specyfika społeczno-kulturowa regionu jako obszaru pochodzenia imigrantów; omówienie społeczności obywateli krajów kaukaskich, w tym Czechenii
20.	Migracje i społeczności	-	6	6	egzamin	2	Specyfika społeczno-kulturowa regionu jako obszaru pochodzenia imigrantów; omówienie w szczególności społeczności obywateli krajów Afryki północnej oraz

	imigranckie z regionu Afryki				pisemny		średkowej
21.	Migracje i społeczności imigranckie z regionu Azji	-	8	8	egzamin pisemny	3	Specyfika społeczno-kulturowa regionu jako obszaru pochodzenia imigrantów; omówienie w szczególności społeczności obywateli: Chin, Wietnamu, Indii, Nepalu i Bangladeszu
22.	Uchodźcy w Polsce	-	6	6	egzamin pisemny	2	Napływ uchodźców do Polski; Specyfika funkcjonowania uchodźców w Polsce od przyjazdu do uzyskania statusu i potem; Problemy praktyczne; Działania pomocowe państwa i instytucji pozarządowych
23.	Integracja imigrantów i uchodźców w Polsce w praktyce	2	4	6	egzamin pisemny	2	Diagnoza problemów integracyjnych cudzoziemców w Polsce; Przykłady programów integracyjnych; Instytucje państwowe i publiczne odpowiedzialne za integrację imigrantów w Polsce; Rola trzeciego sektora w procesie integracji; Przykłady organizacji, programów i działań integracyjnych, Społeczeństwo polskie wobec cudzoziemców
	BLOK: EMIGRACJA I MOBILNOŚĆ POLAKÓW						
24.	Polska jako kraj emigracyjny – efekty ekonomiczne i demograficzne	2	4	6	egzamin pisemny	2	Wpływ emigracji na państwo wysyłające; Wpływ emigracji na społeczeństwo i gospodarkę Polski; kwestie demograficzne w wymiarze regionalnym; emigracja a rynek pracy
25.	Polska diaspora oraz polityka wobec emigracji i Polaków za granicą	2	-	2	egzamin pisemny	1	Pojęcie diaspory i Polonii; Skupiska polskie na świecie; Funkcjonowanie Polaków krajach docelowych na przykładzie konkretnych lokalizacji; Polityka państwa polskiego wobec diaspory polskiej
26.	Współczesna	2	2	4	egzamin	2	Najnowsza fala emigracji (poakcesyjna): strumienie i kierunki; Mobilność zawodowa Polaków; Specyfika migracji powrotnych; Polityka polski wobec powrotów

	mobilność Polaków i jej skutki społeczne i kulturowe				pisemny		
	BLOK: WARSZTATY						
27.	Kontakt i komunikacja międzykulturowa	-	6	6	ćwiczenia praktyczne	3	Specyfika kontaktu międzykulturowego; Diagnoza trudności w kontaktach międzykulturowych; Cechy komunikacji międzykulturowej; Stereotypy i uprzedzenia – jak je osłabiać i przezwyciężyć? Praktyka rozwiązywania konfliktów; Metody radzenia sobie w sytuacji konfliktu; Skrypty kulturowe w komunikacji i rozwiązywaniu konfliktu; Umiejętności negocjacyjne
	Egzamin dyplomowy			6			Egzamin pisemny w postaci testu oraz prezentacja wybranego tematu przed komisją egzaminacyjną
	RAZEM:	48	102	156		60	